

Občianska náuka

Názov ŠkVP	Objavuj, obdivuj, ochraňuj
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet občianska náuka patrí medzi povinné vyučovacie predmety na 2.stupni základnej školy. Prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k :

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu a základných princípov demokracie a tolerancie
- vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získavaní základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváranie schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského charakteru,
- rešpektovanie a uplatňovanie mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratie zodpovednosti za vlastné názory, správanie a dôsledky konania.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

I. Kognitívne a funkčné kompetencie

- ✓ vie si predstaviť / predpokladať riešenie problému
- ✓ orientuje sa v novovzniknutých situáciách a pružne na ne reaguje
- ✓ vie si predstaviť ako postupovať ďalej
- ✓ pozná svoj učebný štýl
- ✓ dokáže pri práci použiť vhodné/primerané zdroje (ľudí, materiál)
- ✓ vie vyhľadávať a získavať rôzne druhy informácií a poznatkov z rôznych zdrojov

II. Osobnostné kompetencie

- ✓ pri svojich reakciách je ohľaduplný voči mienke iných
- ✓ má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality, v ktorej žije
- ✓ je schopný odhadnúť pocity ostatných a brať ich do úvahy

III. Sociálne kompetencie

- ✓ je platným členom v tímovej práci
- ✓ podieľa sa na riešení úloh s druhými
- ✓ vie rozoznať problém alebo konflikt v medziľudských vzťahoch
A/ komunikačné
- ✓ je schopný aktívne a zrozumiteľne sa vyjadrovať
- ✓ chápe vzťah medzi verbálnou a neverbálnou komunikáciou
- ✓ svoje vyjadrenia správne načasuje, je otvorený/á a čestný/á
B/ občianske
- ✓ odhaduje dôsledky vlastného správania a konania v najrozličnejších situáciách
- ✓ háji svoje práva a práva iných
C/ kultúrne
- ✓ chápe dôležitosť kultúrneho vyjadrovania sa
- ✓ pozná pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou oblečenia, vlasov, či tváre
- ✓ rozumie poznaniu, že svet je svetom mnohých kultúr a rešpektuje ho

4. Stratégie vyučovania

- slovné metódy (riadený rozhovor, jednoduchý výklad)
- metódy objavovania a tvorivosti
- zážitkové vyučovanie
- didaktické hry
- samostatná práca žiakov
- skupinová práca žiakov
- beseda
- práca s literatúrou, práca s textom
- práca s internetom

Ročník	šiesty
Časový rozsah výučby	
ŠVP	1 h / týždeň
ŠkVP	

5. Učebné zdroje

Drozdíková Alena: Učebnica OBN pre 6. ročník ZŠ
denná tlač, časopisy, pracovné listy, www.zborovna.sk, Dataprojektor, PC

6. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a celkové hodnotenie:

- priebežné hodnotenie v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- celkové hodnotenie žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete. V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami

Žiak bude z predmetu skúšaný ústne najmenej raz v polročnom hodnotiacom období a písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovaniu žiaka.

7. Obsah vzdelávania

Úvodná vyučovacia hodina (1)

I. tematický celok: Moja rodina (10)

II. tematický celok: Moja škola (9)

III. tematický celok: Moja obec, región, vlasť, Európska únia (13)

Projekty: 2 h. / vytvoriť práce v podobe Powerpoint/výkres

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Moja rodina (10)		
Poslanie, funkcie, vzťahy v rodine	Funkcie rodiny, fungovanie rodiny	Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť, vie rozlíšiť pozitíva a negatíva v rodinných vzťahoch
Pravidlá v rodine	Pravidlá platné v rodine - Práva a povinnosti rodičov a detí	Chápe význam pravidiel v rodine - Chápe spätosť práva a povinností - Vie ochraňovať svoje práva a plní si svoje povinnosti
História mojej rodiny, zvyky a tradície	- Rodinná genéza 2 generácií dozadu - Rodostrom - Zvyky a tradície rodiny (Vianoce, Veľká noc...)	Získa úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky - Pochopí spätosť prítomnosti s minulosťou - Vie rozlíšiť v čom sú si rodiny podobné a v čom sú originálne
Komunikácia v rodine	Verbálna komunikácia - Neverbálna komunikácia - Jednosmerná komunikácia - Základné komunikačné techniky	Chápe dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život - Začne uplatňovať komunikačné techniky - Vie obhajovať, zdôvodňovať svoj názor a rešpektovať názor ostatných - Prejavuje úctu k názorom rodičov
Problémy a záťažové situácie v rodinnom živote	Dôvody, ktoré vedú ku krízam, rozvod, choroba, úmrtie, typológia záťažových situácií, spôsoby riešenia	Identifikuje príčiny rodinných kríz - Chápe potrebu preberať rolu neprítomného člena rodiny - Vie prejaviť cit spolupatričnosti Vie pomenovať záťažové situácie a vygenerovať základné problémy rodinného života - Vie: vyjednávať, zdôvodňovať svoje riešenia, aktívne počúvať, robiť kompromisy, prijímať rozhodnutie
Zdravý spôsob života v rodine	Životné štýly - Stres Relaxačné techniky - Zdravý životný štýl:	- Porovnáva jednotlivé životné štýly - Vie identifikovať stres a naučí sa

	zdravá životospráva, pravidlá duševnej hygieny. Spôsoby trávenia voľného času	techniky na jeho odbúranie - Uplatní základy zdravej výživy - Odolá módnym trendom v životospráve - Uplatňuje pravidlá duševnej hygieny vo svojom rodinnom živote. Vie rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času
Hodnoty v rodine	Hodnota, hodnotový systém, hodnoty rodinného života.	Vie vymenovať základné a najcennejšie hodnoty rodinného života a usporiadať si vlastný rebríček hodnôt.
Život vo viacgeneračných rodinách	Viacgeneračné rodiny - spolunažívania vo viacgeneračných rodinách	Vie vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny, zdôvodni potrebu vzájomnej starostlivosti rodičov, detí, starých rodičov, pomoc starým rodičom
Dokumenty o právach dieťaťa	Dohovor o právach dieťaťa, deklarácia práv dieťaťa, zákon o rodine	Vie pracovať s dokumentom a zákonom - Pozná svoje práva a povinnosti zo zákona - Osobne sa angažuje proti porušovaniu práv detí, vie, že vzťahy v rodine upravuje Zákon o rodine
Moja škola (9)		
Školská trieda ako spoločenská skupina	- Princípy fungovania triedneho kolektívu - Postavenie jednotlivcov v skupine a ich vzťahy - Sociálne roly - Socializácia Osobnosť: pozitívna, negatívna - Vodca, vodcovský typ	Vysvetlí príčiny pozícií jednotlivých žiakov (aj seba) v triednom kolektíve - Vie vymenovať základné roly žiakov v triede a zaradiť žiakov do nich - Vie vysvetliť, čo je socializácia a prečo je pre jednotlivca dôležitá - Objasní podstatu problémov vo vzťahu
Kolektivismus, spolupráca v školskej triede	Pravidlá spolupráce Kompromis Riešenie konfliktov	Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu - Je ochotný robiť kompromisy - Pozná základné spôsoby riešenia konfliktov a uplatňuje ich v živote triedy
Komunikácia	Vzájomné pôsobenie členov	Rozozná odlišnosti jednotlivcov

v školskej triede	kolektívu, pravidlá komunikácie, nedostatky komunikácie	v procese vytvárania sociálnych vzťahov, je ochotný pomôcť spolužiakom, pozná základné pravidlá komunikácie a vie ich aplikovať pri komunikácii v školskej triede
Triedna a žiacka samospráva na ZŠ	práva a povinnosti žiakov v konkrétnej triede - Vytvorenie a činnosť triednej samosprávy- Pozná svoje práva a povinnosti v škole - Vie, kto ho zastupuje v školskom parlamente a ako obhajuje jeho práva	Zúčastní sa na tvorbe práv a povinností žiakov triedy (aktívna spolupráca) - Využije možnosť ovplyvniť život vo svojej triede - Rozvíja zodpovednosť za seba a iných- Pozná svoje práva a povinnosti v škole - Vie, kto ho zastupuje v školskom parlamente a ako obhajuje jeho práva
Mimovyučovacia a mimoškolská činnosť na ZŠ	Mimovyučovacie aktivity v škole - Záujmové útvary v škole - Aktívne využívanie voľného času (mimoškolská činnosť)	- Zapája sa do mimoškolských aktivít - Pozná, ktoré záujmové útvary pracujú v škole a začlení sa do niektorého z nich - Uvedie možnosti mimoškolského využívania voľného času
Naša škola, pán/pani učiteľ/ka	História, úspechy žiakov - Bývalí pedagógovia - Osobnosti školy - Symbolika školy (logo, hymna), Osobnosť učiteľa - Pracovné štýly učiteľa	- Vie uviesť úspechy osobností pedagógov a históriu svojej školy - Pozná jej symboliku - Rozvíja pocit hrdosti, spolupatričnosti, posilňuje snahu reprezentovať školu Vie uviesť základné typy osobnosti učiteľa - Pozná základné pracovné štýly učiteľa - Rozvíja kritické myslenie, schopnosť vyjadriť svoj názor bez urážania
Hodnota vzdelania, celoživotné vzdelávanie	- Systém hodnôt - Hodnoty detí školského veku - Vzdelanie v systéme hodnôt detí školského veku Celoživotné vzdelávanie	- Vie uviesť najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote - Vysvetlí, prečo má vzdelanie práve také miesto v jeho hodnotovom systéme. Chápe pojem a prijíma myšlienku

		celoživotného vzdelávania ako predpokladu pre svoje budúce uplatnenie sa v práci
Školský systém v SR a EÚ	<p>Typy a stupne škôl - školské zariadenia.</p> <p>Typy a stupne škôl vo vybraných štátoch EÚ (kritériá výberu: Povinná školská dochádzka)</p>	<p>- Rozlišuje typy škôl - Vie vymenovať niektoré školské zariadenia - Pozná možnosti ďalšieho vzdelávania u nás.</p> <p>Porovná typy a stupne škôl u nás a v niektorých štátoch E Ú - Rozlišuje dĺžku trvania povinnej školskej dochádzky u nás a v štátoch E Ú</p>
Moja obec, región, vlasť, Európska únia (13)		
História a súčasnosť mojej obce	<p>História a súčasnosť mojej obce.</p> <p>Obec, v ktorej žijem.</p>	Pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije, Vie vysvetliť pojmy obec – začlenenie do regióny
Kronika, erb, vlajka mojej obce	Kronika, erb, vlajka mojej obce	Vie vysvetliť význam symbolov obce, vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre prepojenie so súčasnosťou
Významné osobnosti	Významné osobnosti našej obce	Pozná osobnosti obce v minulosti a dnes. Uvedomuje si význam pozitívnych vzorov
Historické pamiatky mojej obce	Historické pamiatky, krásy prírody v mojej obci.	Oboznamuje sa s pamiatkami obce. Buduje si kladný vzťah k historickým pamiatkam, zachovávanie hodnôt, pocit hrdosti na svoju obec. Systematizácia poznatkov.
Kultúrny a spoločenský život v našej obci	Kultúrny a spoločenský život v obci	Aktívne zapájanie sa do podujatí v obci

Obecná samospráva	Obecná samospráva, poslanci, starosta, primátor	Pozná základné úlohy obecnej samosprávy
Môj región	Môj región, župa, cestovný ruch, Uhorsko	Pozná históriu a súčasnosť regiónu
Moja vlasť	Moja vlasť – SR, národ, štát, vlasť, republika	Oboznámenie sa s históriou vzniku vlasti, vymenovať znaky národa.
Štátne symboly	Pozná štátne symboly SR	Vie , ako im vzdať úctu, možnosti využitia symbolov.
Európska únia	Európska únia, prepojenie národnej identity s európskou identitou, orgány EÚ.	Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR. Vie vyhľadať informácie o EU

Ročník	siedmy
Časový rozsah výučby	
<i>iŠVP</i>	1 h / týždeň
<i>iŠkVP</i>	

5. Učebné zdroje

Drozdíková Alena: Učebnica OBN pre 7. Ročník ZŠ

- denná tlač, časopisy, pracovné listy, www.zborovna.sk

6. Hodnotenie predmetu

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Prospech žiaka je klasifikovaný známami klasifikačnej stupnice.

7. Obsah vzdelávania

ÚVODNÁ VYUČOVANIA HODINA

1 h

TEMATICKÝ CELOK: SOCIÁLNE VZŤAHY V SPOLOČNOSTI

9 h

TEMATICKÝ CELOK: OBČIANSKY ŽIVOT AKO PROCES FORMOVANIA DEMOKRACIE

21 h

PROJEKTY - (ľubovoľná téma)

2 h

Tematický celok: Sociálne vzťahy v spoločnosti Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Spoločnosť, jej vznik, vývoj a charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> - spoločnosť, človek - vývoj človeka - vývoj spoločnosti - charakteristika spoločnosti - komunita 	<p>Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka.</p> <p>Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti.</p> <p>Rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou.</p>
Štruktúra spoločnosti a sociálne vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> - štruktúra spoločnosti - vzťahy v spoločnosti - typy štruktúr spoločnosti 	<p>Vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr.</p> <p>Vníma seba ako súčasť</p>

		jednotlivých štruktúr spoločnosti.
Veľké spoločenské skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - veľké spoločenské skupiny - spoločenské vrstvy, triedy - kasty, stavy 	<p>Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti, Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých.</p> <p>Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca.</p>
Sociálne zmeny v spoločnosti a ich príčiny	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne zmeny - príčiny sociálnych zmien 	<p>Vie vysvetliť nutnosť sociálnych zmien.</p> <p>Pozná hlavné príčiny sociálnych zmien.</p>
Prirodzený pohyb obyvateľstva	<ul style="list-style-type: none"> - prirodzený pohyb (migrácia) - obyvateľstva - príčiny, dôsledky migrácie - pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia 	<p>Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva.</p> <p>Vie vysvetliť príčiny a dôsledky migrácie, pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti.</p>
Štruktúra obyvateľstva – rasy, národy	<ul style="list-style-type: none"> - štruktúra obyvateľstva - národy, národnosti - etnické skupiny 	<p>Vie orientovať v národnom a etnickom zložení obyvateľstva.</p> <p>Vie hodnotiť rasy a ich znaky ako tolerantný voči rasám, národom, národnostiam.</p> <p>Pozná svoju národnú identitu.</p>
Štruktúra obyvateľstva – náboženstvá	<ul style="list-style-type: none"> - náboženstvá na Zemi - funkcia náboženstiev v spoločnosti - náboženské organizácie 	<p>Pozná hlavné náboženstvá.</p> <p>Čiže funkcie náboženstva v národnej spoločnosti.</p> <p>Vie rozlíšiť sekty od cirkevných organizácií.</p> <p>Je tolerantný voči náboženstvám iných ľudí..</p>
Kultúra, multikultúrnosť	<ul style="list-style-type: none"> - kultúra - multikultúrnosť 	<p>Čiže kultúra ako výsledok činnosti ľudskej spoločnosti.</p> <p>Čiže kultúra jednotlivých kultúr a národov je kultúrnu rozmanitosť.</p> <p>Vie hodnotiť hodnotu na svoje kultúrne hodnoty.</p>
Sociálne a politické napätie v spoločnosti – vojny, terorizmus, ...	<ul style="list-style-type: none"> - napätia, konflikty medzi spoločenskými skupinami - sociálne hnutia - miestne vojny - terorizmus 	<p>Pozná príčiny konfliktov medzi spoločenskými skupinami.</p> <p>Vie hodnotiť význam sociálnych hnutí pre jednotlivca a spoločnosť.</p>

		Pozná: Činy a dôsledky vojny a totalizmu..
Tematický celok : Občiansky život ako proces formovania demokracie		
Obsah		
Občan, občianstvo	- občan - občianstvo - štát	Vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Pozná vzťah a vývoj občianstva. Vie rozpoznať znaky štátu práveho štátu pre občana.
Proces formovania občianskej spoločnosti	- občania v starovekom Grécku - občianska spoločnosť v rímskej republike - vývoj občianskej spoločnosti	Pozná proces formovania občianskej spoločnosti. Vie vysvetliť postavenie občianskej spoločnosti v rímskej demokracii a rímskej republike.
Vznik štátu	- prvé štáty na svete - Aténska demokracia, Rímska republika - štát, znaky štátu	Vie vysvetliť formácie z čias vzniku štátov. Vie vysvetliť pojem štát. Vie rozpoznať znaky štátu.
Právny štát	- znaky právneho štátu - občan a právny štát	Pozná znaky právneho štátu v súčasnosti. Vie rozpoznať znaky právneho štátu. Vie vysvetliť rôznych situáciách reálnych štátov o právny štát.
Ústava Slovenskej republiky	- Ústava SR – základný zákon štátu - členenie ústavy - preambula - 2.hlava Ústavy SR	Chápe význam ústavy pre riadenie štátu. Pozná členenie ústavy SR. Vie rozpoznať orgány štátu. Vie vysvetliť prečo je 2.hlava Ústavy SR pre občana dôležitejšia.
Kto nám vládne (štátna moc)	- štátna moc - zložky štátnej moci - zákonodarná moc	Vie vysvetliť kto a prečo vládne v štáte. Vie rozpoznať orgány štátu. Vie vysvetliť úlohy štátu.
Kto nám vládne (štátna moc)	- štátna moc - výkonná moc - prezident	Vie vysvetliť kto a ako vládne v štáte. Pozná výkonnú moc a právomoci

	- súdna moc	právo Pe V de Pe V a a	úradov. znam slova a. demokracie, demu okraciu
Demokracia, jej vznik a vývoj	- dejiny demokracie - priama a nepriama demokracia	V de Pe V a a	úradov. znam slova a. demokracie, demu okraciu
Princípy demokracie	- princípy demokracie	V de V ke d	princípy a icií stav ine.
Čo je a nie je demokracia	- občianska spoločnosť a demokratický štát	V o R P	šania nie štátu. politická
Voľby, volebné právo	- volebné právo - slobodné a čestné voľby - voľby v demokracii	V v p V s v	namená volebné nam b spoločnosti.
Parlamentné, komunálne voľby	- parlamentné voľby - komunálne voľby	P P a Z v	zi ľbami. unálne
Štátna správa, samospráva	- štátna správa - samospráva	V D o P Z s	v štátnej vnych jej obce. osť obecnej
Čo sú ľudské práva a slobody a prečo sa o nich učíme	- základné ľudské práva a slobody	V I V - P V u	základné slobody. Ústave SR vé skupiny ečo sa
Základné dokumenty ľudských práv	- dokumenty ľudských práv - Všeobecná deklarácia ľudských práv - Dohovor o ľudských právach	P I P I	okumenty chraňujúce
Patria aj deťom ľudské práva?	- práva detí - Deklarácia práv dieťaťa	P V	fe, kedy sú

	- dohovor o právach dieťaťa	pr V m pr	...ované. ...úcie sa ...porušovaní
Niet práv bez povinností a zodpovednosti	- práva - zodpovednosť - povinnosť	C a U pr ž	...áv ...vednosť voči ...v bežnom
Záujmové a občianske aktivity, činnosť mimovládnych organizácií	- záujmové aktivity občanov - občianske združenia - mimovládne organizácie	P n v V o	...ejšie ...nizácie ...edzi ...tami.
Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť	- dobrovoľnícka činnosť - charitatívna činnosť	C é a Z P v u P C P	...nosti. ...nosti ...rovoľník. ...jom ...koly, ... tým, čo ju
Triedy žiacky a školský parlament	- triedny žiacky parlament - školský žiacky parlament	P c Z t s P š	...ávomoci ...tov. ...nnosť, ...lo ...edu ...ntu.
Obvodný žiacky parlament	- obvodný žiacky parlament	P Z V š v Z o pr P o	...obvodného ...u. ...ch ...lament ...nente. ...y ...o ...sa ...y ...dospelosti).
2 h projekty Občianska participácia v širšom prostredí – v obci	- účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva	Z o	...ta.

Ročník	ôsmy
Časový rozsah výučby	
<i>iŠVP</i>	1 h / týždeň
<i>iŠkVP</i>	

5. Učebné zdroje

Krsková Alexandra, Ďurajková Daniela, Drozdíková Alena: Učebnica OBN pre 8. ročník ZŠ
- denná tlač, časopisy, pracovné listy, www. zborovna.sk

6. Hodnotenie predmetu

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Prospech žiaka je klasifikovaný známkami klasifikačnej stupnice. V hodnotení budem postupovať podľa metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

7. Obsah vzdelávania

ÚVODNÁ VYUČOVANIA HODINA

1 h

TEMATICKÝ CELOK: ŠTÁT A PRÁVO

30 h

PROJEKTY - (Pubvol'ná téma)

2 h

Tematický celok: Štát a právo	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Obsah		
Štát a jeho podstata	- štát - znaky štátu	Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu. Vie charakterizovať všetky znaky štátu. Vie nakresliť vlajku SR. Ovláda text štátnej hymny. Vie vzdať úctu štátnym symbolom.
Funkcie štátu	- funkcie štátu vnútorné funkcie vonkajšie funkcie	Vie uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu. Vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií.

		Vie charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi.
Formy vlády	<ul style="list-style-type: none"> - monarchia - republika - diktatúra 	<p>Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie.</p> <p>Vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky.</p> <p>Vie uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti.</p>
Zložky štátnej moci	<ul style="list-style-type: none"> - zákonodarná - výkonná - súdna 	<p>Vie vysvetliť príčiny rozdelenia štátnej moci na jednotlivé zložky.</p> <p>Vie porovnať jednotlivé zložky štátnej moci.</p>
Zákonodarná moc	<ul style="list-style-type: none"> - parlament – NR SR - zákon - zákonodarný proces - Zbierka zákonov - platnosť zákona - účinnosť zákona 	<p>Vie popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR.</p> <p>Vie charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese.</p> <p>Vie rozlišovať medzi platnosťou zákona a účinnosťou zákona..</p>
Vzťah štátu a práva	<ul style="list-style-type: none"> - právo - právny štát - právna istota 	<p>Vie definovať pojem právo.</p> <p>Vie zdôvodniť spätosť štátu a práva.</p> <p>Vie uviesť príklady z bežného života na platnosť nadosobnej moci zákona.</p>
Právne normy	<ul style="list-style-type: none"> - norma - právna norma - morálna norma - náboženská norma - estetická norma 	<p>Vie charakterizovať jednotlivé druhy noriem.</p> <p>Na konkrétnych príkladoch vie rozlišovať medzi jednotlivými druhmi noriem.</p>
Právne inštitúcie SR	<ul style="list-style-type: none"> - sudy - prokuratúra - advokácia - polícia - notárstvo 	<p>Vie popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR.</p> <p>Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie súdneho</p>

		<p>pojednávania na vyučovacej hodine.</p> <p>Vie rozlíšiť služby advokáta a notára.</p>
Právne vedomie	<ul style="list-style-type: none"> - právne vedomie - vývoj právneho vedomia 	<p>Vie popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu.</p> <p>Vie zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia.</p>
Právny poriadok (systém) SR	<ul style="list-style-type: none"> - právne predpisy - odvetvia práva - verejné právo - súkromné právo 	<p>Vie definovať pojem právne predpisy.</p> <p>Vie hierarchizovať pojmy právneho systému SR.</p> <p>Vie opísať dve vybrané odvetvia verejného práva.</p> <p>Vie opísať tri vybrané odvetvia súkromného práva.</p>
Rodinné právo	<ul style="list-style-type: none"> - Zákon o rodine - manželstvo - rodina - rozvod 	<p>Vie vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy.</p> <p>Na základe príkladov z literatúry alebo filmu vie vysvetliť dopad manželstva rozvodom na členov rodiny.</p>
Trestné právo	<ul style="list-style-type: none"> - Trestný zákon - trestný čin - trestná zodpovednosť - prezumpcia neviny - predbežné zadržanie - zadržanie - obvinený - obžalovaný - odsúdený - trest 	<p>Vie vysvetliť všetky uvedené pojmy.</p> <p>Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie, týkajúcej sa trestného činu, na vyučovacej hodine.</p> <p>Vie zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov.</p>

Ročník	deviaty
Časový rozsah výučby	
iŠVP	1h/týždeň
iŠkVP	

5. Učebné zdroje

Kopecká Helena, Muchová Erika: Učebnica OBN pre 9. ročník ZŠ
 - denná tlač, časopisy, pracovné listy, www.zborovna.sk

6. Hodnotenie predmetu

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Prospech žiaka je klasifikovaný známkami klasifikačnej stupnice. V hodnotení budem postupovať podľa metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

7. Obsah vzdelávania

ÚVODNÁ VYUČOVANIA HODINA	1 h
TEMATICKÝ CELOK: EKONOMICKÝ ŽIVOT V SPOLOČNOSTI	30 h
PROJEKTY - (ľubovoľná téma)	2 h

Tematický celok: Ekonomický život v spoločnosti	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Obsah		
Základné pojmy	Ľudské potreby Statky Výrobný proces, výrobné Rozhodovanie, rozhodovací proces	Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp

Ekonomika a ekonómia	Ekonomika a ekonómia Mikroekonómia a makroekonómia	rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí. Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.
Základné ekonomické otázky	Základné ekonomické otázky	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote.
Typy ekonomík	Príkazová, zmiešaná a trhovú ekonomika	Vie vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok.
	Trhovú ekonomika a vlastnícke práva	
	Trhovú mechanizmus	Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík. Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív. Na konkrétnych príkladoch vie aplikovať riešiteľnosť základnej economickej otázky podľa typu ekonomiky. Vie charakterizovať trhovú ekonomiku tromi znakmi. Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv. Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov.
Trhovú mechanizmus	Dopyt, zmena dopytu	
	Ponuka, zmeny ponuky	
	Cena	
	Základné formy podnikania	
Základné formy podnikania	Podnik, formy podniku	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie na praktických príkladoch vysvetliť vzájomný vzťah medzi ponukou, dopytom a cenou tovaru a služieb. Vie určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu. Vie uviesť praktické príklady dôsledkov zmien v ponuke
	Projektová úloha	
	Súhrnné opakovanie	
	Zisk a strata podniku	
Výroba, výrobca	Výroba a výrobca	

Spotrebiteľ, spotreba	Produktivita práce, konkurencieschopnosť	a dopyte. Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania. Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu
Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike	Spotrebiteľ a spotreba Súkromná a verejná spotreba Peniaze a finančné inštitúcie Vývoj peňazí Formy peňazí Funkcie peňazí Banky, spotrebiteľ Poisťovne Nebankové subjekty Projektová úloha	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou Vie definovať uvedené pojmy. Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou. Na konkrétnych príkladoch vie uviesť obmedzenie súkromnej spotreby. Vie použiť príklady na obmedzenie spotreby verejných statkov. Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy. Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí. Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike. Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie. Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie.